

Amsterdam, 20 april 2026

Beste NVJ-leden en andere ondertekenaars van de brief,

Graag reageren we op jullie brief van 15 april jl.

De jaarlijkse persvrijheidslezing wordt door de NVJ, samen met een aantal persvrijheidsorganisaties sinds 2003 georganiseerd.

Er is een lange rij ontstaan van bekende en minder bekende schrijvers, cartoonisten, rechters, politici en vooral journalisten, die deze lezing de afgelopen jaren hebben uitgesproken.

Het feit dat een persoon de lezing mag uitspreken, betekent niet dat we zijn gehele oeuvre of (politieke) werk goedkeuren, maar vooral dat iemand in onze optiek een bijdrage heeft geleverd aan het debat over het journalistieke vak en de vrijheid waarin dat kan worden uitgeoefend.

Zodanig, dat dit een lezing en aansluitende discussie waard is.

De lezing is dus niet een prijs of blijk van waardering over een specifiek werk van de betreffende spreker, maar eerder een signaal dat wij verwachten dat de betreffende spreker een interessante inbreng kan leveren voor het debat over ons vak en het belang om dit in vrijheid te kunnen uitoefenen.

Alhoewel we het er hopelijk over eens kunnen zijn dat Thomas Erdbrink een indrukwekkende staat van dienst heeft als internationaal werkend journalist, was het dus pertinent niet onze intentie om hem louter vanwege zijn laatste serie over Rusland te vragen om de lezing uit te spreken. De bredere vraag die voor veel collega's in binnen- en buitenland speelt en waar hij in bijna al zijn werk mee te maken heeft gehad, is in onze optiek veel interessanter.

Dat is de vraag hoe je als journalist binnen een autoritair of zeer personvriendelijk land toch je werk kan doen en welke concessies je daarvoor mogelijkwerwijs moet doen.

En dat afgezet tegen de keuze om niet ter plaatse te gaan, en daarmee veel verder weg te blijven van je onderwerp, je bronnen en de bewoners van een dergelijk regime.

Jullie verzoek om een stevig debat naar aanleiding van de lezing willen we graag honoreren. Dat is immers een langjarige traditie, die we ook dit jaar zullen waarmaken. Een specifieke co-referent, die in zou moeten gaan op de vermeende fouten, die jullie in zijn laatste serie zeggen te hebben aangetroffen, vinden wij echter niet op zijn plaats.

Het zou geen recht doen aan het veel bredere journalistieke dilemma, dat wat ons betreft op tafel ligt voor deze lezing.

Wat niet wegneemt dat jullie van harte uitgenodigd zijn om deel te nemen aan het debat en eventuele kritische vragen en bemerkingen op basis van het werk van Erdbrink vooral te stellen. Sterker nog, we zouden jullie aanwezigheid zeer op prijs stellen. Er zal zeker ruimte zijn voor deelname vanuit het publiek.

Overigens verwachten we ook uit de twee door ons aangezochte deelnemers aan het debat op het podium het nodige weerwerk. Dit betreffen in ieder geval Pavel (Pasja) Kanygin, voorheen Novaya Gazetta en nu werkzaam vanuit Amsterdam met zijn eigen Youtube-kanaal, en Saber Perzad, gevlucht Uit Afghanistan en nu werkzaam bij BNN VARA.

Hopelijk hebben we jullie hiermee gerust kunnen stellen en mogen we jullie allen verwachten bij een nieuwe editie van deze mooie en langjarige traditie. Aanwezigheid betekent wat ons betreft geen goedkeuring met het werk of gedachtengoed van de spreker.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van de NVJ

Folkert Jensma

Thomas Bruning